

युयुत्सुः सञ्जयश्चैव तत्कर्त्ताऽस्यहमञ्जसा । सर्व्व एव हि मान्या मे कुलस्यास्य हितैषिणः ।
इदन्तु याचे नृपते त्वामहं शिरसा नतः । क्रियतां तावदाहारस्ततो गच्छाश्रमं प्रति ।
इति श्रीमहाभारते आश्रमवासिके पर्व्वणि आश्रमवासपर्व्वणि चतुर्थोऽध्यायः ॥ ४ ॥

॥ वैशम्पायन उवाच ॥ ततो राज्ञाऽभ्यनुज्ञातो धृतराष्ट्रः प्रतापवान् । यथैः स्वभवनं राजा गान्धार्थ्याऽनुगतस्तदा । १०

मन्दप्राणगतिर्हीमान् कच्छादिव समुद्रहन् । पदानि स महीपालो जौर्णो गजपतिर्यथा ।
तमन्वगच्छद्विदुरो विद्वान् स्रुतश्च सञ्जयः । स चापि परमेष्वासः कृपः शारदतस्तथा ।
स प्रविश्य गृहं राजन् कृतपूर्व्वोऽहिक्रिधः । तर्पयित्वा द्विजश्रेष्ठानाहारमकरोत्तदा ।

गान्धारी चैव धर्मज्ञा कुन्त्या सह मनस्विनी । बधूभिरुपचारेण पूजिताऽभुक्त्वा भारत ।
कृताहारं कृताहाराः सर्व्वे ते विदुरादयः । पाण्डवाश्च कुरुश्रेष्ठमुपातिष्ठन्त बं नृप । १५

ततोऽब्रवीन्महाराज कुन्तीपुत्रमुपहरे । निषण्णं पाणिना पृष्ठे संस्पृशन्मन्त्रिकासुतः ।
अप्रमादस्त्वया कार्यः सर्व्वथा कुरुनन्दन । अष्टाङ्गे राजशार्दूल राज्ये धर्मपुरस्कृते ।

यत्तु शक्यं महाराज रचितुं पाण्डुनन्दन । राज्यं धर्मेण कौन्तेय विद्वानसि निबोध तत् ।
विद्यावृद्धान् सदैव त्वमुपासीथा युधिष्ठिर । शृणुयास्ते च यद्वयः कुर्याच्चैवाविचारयन् ।

प्रातरुत्थाय ताम्राजन् पूजयित्वा यथाविधि । कृत्यकाले समुत्पन्ने पृच्छेथाः कार्यमात्मनः ।
ते तु सम्मानिता राजंस्त्वया कार्यहितार्थिना । प्रवक्ष्यन्ति हितं तात सर्व्वथा तव भारत ।

इन्द्रियाणि च सर्व्वानि वाजिवत् परिपालये । हितायैव भविष्यन्ति रचितं द्रविणं यथा ।
अमात्यानुपधातीतान् पितृपैतामहीन् शूचीन् । दान्तान् कर्म्मसु पुण्यांश्च पुण्यान् सर्व्वेषु योजये ।

चारयेथाश्च सततं चारैरविदितैः परैः । परोचितैर्ब्रह्मविधैः स्वराष्ट्रप्रतिवासिभिः ।
पुरश्च ते सुगुप्तं स्थावृत्प्रकारतोरणं । अष्टाङ्गालकसंवाधं षट्पदं सर्व्वतोदिशं । २०

तस्य दाराणि सर्व्वानि पर्याप्तानि वृहन्ति च । सर्व्वतः सुविभक्तानि यत्नैरारचितानि च ।
पुरुषैरलमर्थस्ते विदितैः कुलशीलतः । आत्मा च रक्ष्यः सततं भोजनादिषु भारत ।

विद्याराहारकालेषु मात्यशय्यासनेषु च । स्त्रियस्ते च सुगुप्ताः सुवृद्धैराप्तैरधिष्ठिताः ।
शीलवद्भिः कुलीनैश्च विद्वद्भिश्च युधिष्ठिर । मन्त्रिणश्चैव कुर्वीथा द्विजान् विद्याविप्रारदान् ।

विनीतांश्च कुलीनांश्च धर्मार्थकुशलान् चञ्जुन् । तैः सार्द्धं मन्त्रवेद्यास्त्वं नात्यर्थं ब्रह्मभिः सह । २५
समस्तैरपि च व्यस्तैर्यपदेशेन केनचित् । सुसंयुक्तं मन्त्रगृहं स्थलं चारुञ्ज मन्त्रये ।

अरण्ये निःशलाके वा न च रात्रौ कथञ्चन । वानराः पक्षिणश्चैव ये मनुष्यानुसारिणः ।
सर्व्वे मन्त्रगृहे द्रव्या ये चापि जडपङ्कजः । मन्त्रभेदे हि ये दोषा भवन्ति पृथिवोचिता ।

न ते शक्याः समाधातुं कथञ्चिदिति मे मतिः । दोषांश्च मन्त्रभेदस्य ब्रूयास्त्वं मन्त्रिमण्डले ।
अभेदे च गुणा राजन् पुनः पुनररिन्दम । पौरजानपदानाञ्च शौचाशौचे युधिष्ठिर । ३०

यथा स्थाविर्दितं राजंस्तथा कार्यं कुरुद्वह । व्यवहारश्च ते तात नित्यमाप्तैरधिष्ठितः ।